

Marriage procedure ~~of~~ of the
453(5) Babirwa of Blaauwberg C.A. Mofwasa.

b

P.P. 1-5

8/57

K34/57

1/5

0-1b

Tsa tseo ka Sebirwa ba bina nare ba Tauntswala.

1. Ke kxopelo ya (mosadi) tseo ya mosadi ho rangwa motho (motho yo ba re ke Mmaditsela) Mmaditsela ba re ho yena, re ele ha ba mokete o yo re nyakela mpyana-tswana (ke hore yo re tsomela mosadi) ha ba dumele ba hana ba re ha re rate lehe ba rata, ke hore fao ba rata ho bona nnete ya babo lesohana. Le bona ba fela ba roma Mmaditsela hore a e ho bolela le bona hape le hape; lehe ho ka fela dikxwedi tse pedi hoba tharo ke hore fao ba dumelang hona.
2. Ba tla re ho (moleledi) Mmaditsela re ho kwele motho yo ke wa batho, re tla sa re tsebisa beng ba hahwe, (beng ba hahwe ba ra metswella bao eleng ba leloko la habo) ke hore ho atholwe taba ye hare ha batho. Ka hore ho ntse ho tzeba monna le mosadi o leng butswadi ba ngwana, ba mmaditsela a fithileng ho bona hantse a bolela ditaba tse. Ka fao motswadi o phutha ba habo a re ho bona ba heso, tsebang hore ke tswenywa ke ba ha mokete, ba re re nyaka mpyana-tswana fao dia ka bona. Ke hore motswadi o di file yo a thomshanang le ena ka lesika hore a di ishe ho fithela si bile di boela ho yena. Ba re lena le reng ka diba tse? Eyale fao bona ka hore ke taba ye e dutseeng mo ho bona kxale ba re rena re e dumetse, ka fao ka moka ba e dumetse ka taelo ya butswadi la ngwana. Ha e le ngwana o be a sa butsewelo hobane o be a tsewa e sa le ngwana wa dikxwedi. Fao ba ho mosetsana ba sila shola (mothsoko) e bitwa thekxwana ba e fa Mmaditsela. (Ho tla tsatsing le e ena o nyaka eo mong eo a ka tsenang ka yena habo mosetsana) o iga habo lesohana babo motsei, babo motsei le bona ba dira byalo ka babo mosetsana ba re re ntse re nyaka mpyana, habo mokete re bile re bone mo ho nyeleng mpya ya kxotho, ba bile ba tisitse thekxwana se, ka fao le bona ba e thabela taba yeo. Ba nyaka motho ya lebaneng ho bula thkxwana, yeo yena oa e bula, re ntse re le hona mo nona mo e mongwe le e mongwe a iminola hore a hohe.

E tahiva ke yeo mongwe le yeo.

Ke hore motho yola wa ho bula thekxwana o ibula ka selo e kaba
pudi ho ba bku ka mo a sa thokeng ka hona hoba kxomo ka baka leo
papahle motsei o ntsa tse pedi tseo di badilweno ka hodimo
ho tlatsa tsa mobudi wa thekxwana ya pele ke tsebe ha di kwe,
ya bobedi ke madede (ke hore ke marala) e bofa dilo tsela ka moka.
Mmaditsela o wa di tsea o di isa hona kwa habo mosetsana.
Ke yena mmaditsela a mokatala tau e ka modya tseleng mafoko
a thoka noise ke ho ba mo reta.

Yena he a fitha o botsa ba ho mosetsana a re ho bona,
mpiletseng mokete (ke hore o ra yo a ka tsenang ka yena hore
e be thatse mo dilong tse (thotong ye) a re ho yena wena Seema
sa baholoholo se re mafcke ke a ba babedi wa boraro ke mpheane.
Ke hore o mo nyakela hore le notha ba thahona a mo thuse mo dilong
tse: a re ke tsibisa ba ha mokete hore ke romilwe ke ba ha
mokete hore ke tise dilo tsela ba di bitsa ka ona maina a leng ka
hodimo. Fao le bona ba phutha ba habo ha ba tsebisa hore thoto
ela e buile, ke pudi tse tharo ya thekxwana le tsebe ha di kwe le
ya (madede) nafa. Byale bona ba lebaha ba re tsebisang ba ha
mokete ba apese mosadi wa bona dikobo, he a fitha o bolela byalo
ho rekwa dikobo tse pedi ya monatswale (mmahwe) motseiwa
le ya mosetsana. Ka moraho ba ntsa dikxomo ba re dipeelela
(dipeeletsa) hore yo mongwe a se ke a tsena, tseo ha di balwe
hobane ha se le nyalo. Fao wena o fela o reka dikobo o mo fa
4 ho fitha e ba mosadi (hoba kxarete) kxopa ha e le kxopa ba le
tsebisa ba roma mmaditsela ba re ho tsebisa ba mokete o re mosadi
wa bona o hodile (o kxopile) ka lebaka leo ho tla feta kxwedi
e tee hoba tse pedi. Fao leschana le tsebisa ba habo le re ke nxa
nyaka ho yo nwa letsoku bona ba dumela ba re ke a masweu o ya
ka pudi hoba moruka (pheta) o fitha motseng o tsena ka ntong ya bo
mosetsana fao le bona ba tseba hobane ke yena ka hobane mosadi
o hodile, ba ta kwa lemati fela. Ka lebaka leo ba roma yo mongwe
fela hore a te a ho bone hore ke wena na! O re o mang?
Ke nna monna wa mokete.

S 453

K34/57

Ke hore fao mosetsana ha a bolele le monna wa hahwe wa mo thsaba o ta roma motho ho Mmaditsela wa re ke phirimetswe fano; o ta robala o nosi le dikxopa o ta tsoma Mmaditsela yola wa ho nyakwa ke yola wa heno ka boseho honane yena o dula hona kwa habo mosetsana, yena wa ba tsebisa ba ta re re a leboha o tile hae.

5 Ka tsatsi leo o robala ka tala ba re ha o dye o phura leboto la nto. Mosetsana wa ho thsaba. Wena o robala le dikxopa tse dingwe fela ka kobo tsa haho o nnosi. Hosasa ke hona Mmaditsela a fihla o mo tsebisa hore ke tilo ho nwa letsoku, yena o bitsa mosadi eo mongwe yo mofswa (lethari) yena o bitsa Mathari ka moudu a re u-du-du-du-du-u mokxosi wa basadi he mosetsana e le kxopa. Fao mathari ka moka ba kxobokana, ka lapeng.

Ba tsena ka ntong ye enang le motsei ba re na o reng mo? Phetolo ke tile ho nwa letsoku. O tswereng? Ke tswere pudí fao ba bitsa mosetsana ba re e ta ka mono he a tsena, ba re fetela kwa Lethasweng (Lehohong) he a dula ba re , a wa bona hore ke yena monna wa haho o se ke wa mo tswenya ho toha leho. Hona fao o fiwa molao ba re monna, wa mmona motho yo e sa le ngwana. Lesohana he a buile ba habo ba thoma ho phutheha hore na re ka se ke ra ntsa mekxokwana yela ra yo nyala? Ka fao ba ta bea letsatsi, he ba tile ho ta tswa dikxomo le dipudi hoba le dinku. Ha e le kxomo tse thselelang le lesome (10) la dipudi hoba le dinku tse (5) thano. Kxomo tse pedi e f ke hore kxomo ka namane ya thsadi e fiwa leina ba re ke tswetsi ya ka hae. Ya sesading ke ya mmahe mosetsana. Kxomo ka namane ya tona ba re ke seepe sa kxoro ke ya senneng ya papahe ngwana kxomo e tee e a di bofa ka moka e di isa ka hae. Pudi ke thipa ya tsona.

6 Kxomo tse di iswa ke masohana a mabedi le basetsana ba babedi, e seho masoboro le ka lefa la ntsa mmamasoboro. Fao ba ho di isa ba bitswa bahwe, byale ka monna wa mosetsana o bitswa mohwe.

S. 453

K34/57

Tsela tsa ho sala di bitswa mmutele wa tsona hape he o sa ntsa thipa he di hwile ha ba di bui ba ta ta ho wena mong wa tsona.

6 He batho bale ba ho isa dikxomo, ba buile, yena motsei o ya ho dya mase a dikxomo tsa hahwe, ka moraho ha fao o ta yo bona kxoro, fao ha sa ya orohela ka hae. O ya a tswere pudi. A orchela kxorong. Banna ba re bitsang basetsana ba te ba tsee mohwe bona ba ta ba kwatama ba lotsa a ema a tsea kobo he a tsena ka hae a ikxurumetsa thoho he a tsena ntong. Ka moraho a bitsa tau e ka mo dya tseleng mafoko a thoka moise.

He a tile a re ho yena ke tile ho kxopela mosadi. Fao o to tsebisa ba mosetsana taba ye, le bona ba ta tsebisa ba habo bona ba re ba ha mokete ba kxopela mosadi. Ka fao ba ta re ka eng? Phetolo ka pudi hoba kxomo. Fao he ho se sebaka ba ta re mariha-a kxaheng (ke hore ka kxweddi tse di tang) he ho na le nako ba re ho yena yo lokisa aparo tsa sesadi (Basadi) fao ba ta boyela hae a tsebisa batswadi hore ba re file mosadi ka fao ba habo ba thoma ho nyaka mosese wa kromo le thetho ya pudi.

7 Ka moraho ke tsebiso ho bothe hore ngwana wa horoha. Ba bo lesohana le bona byalo ka fao metswalle ka moka e ntsa mabele. Habo lesohana le hona byale ka habo mosetsana. Fao ho bewa lebaka hore menyanya e te e lebane, he didyo di batametse mohwe o ya ha bo mosadi. Ka tsatsi leo ngwetsi yo kxuta (ho iphitha) e sa le ka hosasa he le dikela basetsana mo motseng ba yo nyaka ngwetsi ba tsamaea le motse ba dia moropa ka kosa ye: Mola re nyaka re inyakele.

m : m: r: r: d:
 mo la re nya ka

m : f : m : re : d : d : r : d : d
 re inya kela ngwe tsi mo kxo ma tla

He ba mo fumane ba mo tisa ka lapeng ha habo fao o apere tsa sesadi re lala re bina busiho ka moka dikosa tse bo kwina e hangwa e haola mafsi a ntho le kxomo e na le kxufa byale ka motho.

S 453

K34/57

8 Swana ya ngwaneke e lekhufa byang

m : m : r :- d : d : t : d : l : s : m :
Khwina - na ehangwa e ha la ma isi

l : l : lo; d : d : t : d : l s m
a nthe le kxo mo ena le khufa ka motho

Le bo nakana ya phala e a lla mothaka mote hane ke badisa ba
lxomo mothaka mote.

Mantseditse a lla mothaka mote hane ke badisa.

Eyale ba bo mosetsana ba laya ngwetsi ngwana wa bona ba nyaka
motho ya tswanetseng ho mo fa leina basadi yena yo o ta ntsa
lxomo hoba pudi a re, ke mmahe mokete. He a tserwe ke ba habo
e ka ba Mmamoloko (Mmahe moloko) hoba Mmamoyahabo. He yo mongwe
wa habo a kile a tsewa ke ba leloko le e ta ba Mmamolatelo
hoba Mamotateho.

He ka lapeng le a tsewang ka hona ho hwile yo mongwe wa batswadi
e ka ba Mmaselelo hoba Mmamarope. Ke hore maina ; le lengwe ke
la bo lesohana le lengwe lengwe ke la habo.

End. S. 453.